

Btw op vooruitbetaalde factuur ook bij fraude aftrekbaar

BTW - Btw-fraude is een veelvoorkomend probleem: binnen de Europese Unie wordt de schade als gevolg van btw-fraude geschat op 50 miljard euro per jaar. Daarom heeft de Europese Commissie eind 2017 een ingrijpende hervorming van het btw-stelsel aangekondigd. Naar verwachting wordt deze in 2022 ingevoerd. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het opsporen van btw-fraude.

Ook ondernemers die zelf geen fraude plegen en netjes de regels naleven, kunnen bij btw-fraude betrokken raken. Aan een ondernemer die betrokken is geraakt bij btw-fraude, zonder dat hij zelf btw-fraude heeft gepleegd, kunnen toch consequenties worden opgelegd. Een van de consequenties die kan worden opgelegd is de weigering van het recht op aftrek van voorbelasting. Gelukkig kan een ondernemer zelf het een en ander doen om dit te voorkomen.

Gegevens afnemer

Wanneer een ondernemer goederen levert of diensten verricht aan afnemers in andere EU-landen en het 0-procent-btw-tarief toepast op een intracommunautaire levering, of de btw verlegt naar de afnemer, dan moet hij een aantal gegevens van de afnemer opvragen en controleren. Het btw-identificatienummer van de afnemer moet de ondernemer op de factuur vermelden.

Het is verstandig om dit btw-identificatienummer te controleren vóórdat de ondernemer de goederen of diensten daadwerkelijk levert (zie de link aan het eind van dit artikel). Het is van groot belang dat de ondernemer een print van deze check in zijn administratie bewaart, zodat hij altijd bij de Belastingdienst kan aantonen dat hij de check heeft uitgevoerd.

Tenaamstelling

Wanneer het btw-identificatienummer niet bestaat of de tenaamstelling daarvan niet overeenkomt met de tenaamstelling van de afnemer, zal de ondernemer navraag moeten doen bij zijn afnemer.

De tenaamstelling kan niet bij ieder EU-land worden gecontroleerd, dus dit geldt alleen in de gevallen waarbij een check mogelijk is.

Onjuistheid kan uiteraard door een foutje veroorzaakt zijn, maar ook kan dit een aanwijzing zijn dat de afnemer betrokken is bij of zich bezighoudt met btw-fraude.

Adres en website

Daarnaast moet de ondernemer nagaan of zijn afnemer inderdaad gevestigd is op het vestigingsadres dat hij heeft doorgegeven. Bij de Kamer van Koophandel kan dit vestigingsadres worden gecheckt. Ook hierbij is van belang dat deze controle in de administratie wordt bewaard.

Verder is het raadzaam om de onderneming op internet op te zoeken. Soms kan uit informatie en beoordelingen op internet blijken dat het gaat om een malafide onderneming. In dat geval zal de ondernemer bij zichzelf nog een keer te rade moeten gaan of het verstandig is met deze afnemer in zee te gaan en daarbij het risico te lopen betrokken te raken bij btw-fraude.

Aanwijzingen fraude

Omstandigheden die kunnen wijzen op btw-fraude zijn bijvoorbeeld een opvallend lage prijs die moet worden betaald, belangrijke gegevens die op de factuur ontbreken, leveranciers of afnemers die kort bestaan en vaak wisselen, producten die ongebruikelijk zijn in de branche van de leverancier, of dat de leverancier al aangeeft aan wie de ondernemer de goederen mogelijk kan doorverkopen en voor welke prijs.

Als de leverancier van de producten dit ontdekt, moet hij hiervan melding maken bij de Belastingdienst. Ook als de ondernemer uiteindelijk niet levert, vraagt de Belastingdienst om de fraude bij de FIOD te melden.

Carrouselfraude

Een vorm van btw-fraude is carrouselfraude. Hierbij leveren ondernemers binnen een kring in een snel tempo aan elkaar door. Een van deze ondernemers levert de goederen aan een ondernemer buiten Nederland en past hiervoor het 0-procent-btw-tarief toe. Deze ondernemer vraagt de btw op de inkoop terug bij de Belastingdienst. De leverancier van deze ondernemer draagt de btw die hij aan de ondernemer in rekening heeft gebracht, niet af aan de Belastingdienst.

Reactie fiscus

In deze situatie weigert de Belastingdienst de toepassing van het 0-procent-btw-tarief of stelt de fiscus de andere ondernemers die deelnemen aan de btw-carrouselfraude hoofdelijk aansprakelijk voor de onbetaald gebleven btw. Daarnaast kan het recht op aftrek van voorbelasting worden geweigerd, als aan de hand van objectieve elementen

kan worden vastgesteld dat de ondernemer op de hoogte was of had kunnen zijn van het feit dat hij door zijn aankoop deelnam aan een transactie die onderdeel is van btw-carrouselfraude.

Als de ondernemer dit echter niet wist of niet had kunnen weten, dan behoudt hij zijn recht op aftrek van voorbelasting.

De Belastingdienst moet bewijzen dat de afnemer van de goederen op de hoogte was of had kunnen zijn van het feit dat hij deelnam aan een transactie binnen btw-carrouselfraude.

Risico's

Als een afnemer fraudeert en de btw niet aangeeft, ontstaan er risico's bij de ondernemer die de goederen levert. Een ondernemer heeft de plicht om met betrekking tot zijn afnemers de hiervoor vermelde feiten na te lopen, als hij goederen aan de afnemer levert met toepassing van het 0-procent-btw-tarief of als de btw wordt verlegd naar zijn afnemer.

Het btw-identificatienummer van de afnemer moet worden gecontroleerd en de betrouwbaarheid van de afnemer moet worden nagegaan. Daarnaast moeten documenten worden bewaard die aantonen dat het goed het land verlaten heeft, zoals de driemaal getekende vrachtbrieven en getekende vervoersverklaringen.

Naheffing

Als de ondernemer deze verantwoordelijkheden niet is nagekomen of niet kan aantonen dat hij zijn afnemer heeft gecontroleerd, dan kan de btw die zijn afnemer niet heeft betaald, bij hem worden nageheven. Het gaat dan om btw die zijn afnemer met betrekking tot de door de ondernemer verrichte prestaties had moeten aangeven, maar waarbij dit niet is gebeurd.

In het ergste geval is de buitenlandse afnemer met de noorderzon vertrokken. De btw kan dan bij de leverancier van de goederen worden nageheven, indien deze niet genoeg heeft gedaan om niet betrokken te raken bij de btw-fraude.

Recht op btw-aftrek

De btw op vooruitbetalingsfacturen die niet zijn gebaseerd op een overeenkomst tot het verrichten van een prestatie, is niet aftrekbaar. In een recente conclusie van de advocaat-generaal van het Europese Hof van Justitie neemt de advocaat-generaal de te goeder trouw handelende afnemer in bescherming, in de situatie waarin wel sprake is van een overeenkomst, maar de leverancier de goederen uiteindelijk niet levert.

In deze procedure was sprake van ondernemers die een blokverwarmingscentrale hadden besteld. De ondernemers ontvingen een vooruitbetalingsfactuur in verband met de levering van de blokverwarmingscentrale, terwijl niet bekend was wanneer deze zou worden geleverd. Uiteindelijk werd de blokverwarmingscentrale niet geleverd en werd de leverancier strafrechtelijk veroordeeld.

De advocaat-generaal oordeelde dat, wanneer een ondernemer een vooruitbetaling heeft gedaan voor goederen

Ook ondernemers die zelf geen fraude plegen en netjes de regels naleven, kunnen bij btw-fraude betrokken raken

en diensten die uiteindelijk niet worden geleverd, de ondernemer recht heeft op btw-aftrek, als hij niet wist (en ook niet kon weten) dat de leverancier niet de bedoeling had om de leveringsovereenkomst na te komen.

Tot besluit

Een ondernemer moet zich ervan bewust zijn dat, wanneer bij een levering of dienst de btw door de afnemer moet worden aangegeven en verschuldigd is, hij het risico kan lopen een navordering btw te krijgen, als zijn afnemer de btw niet aangeeft en hij niet meer te achterhalen is.

Wanneer de ondernemer daarentegen al het mogelijke heeft gedaan om niet betrokken te raken bij de btw-fraude, zal de Belastingdienst geen naheffingsaanslag btw aan hem kunnen opleggen.

Daarom is het van belang dat de ondernemer de btw-identificatienummers en andere gegevens van afnemers controleert en dit in de administratie vastlegt. Daarnaast moet een leverancier altijd alert zijn op verdachte omstandigheden, zoals de doorverkoop van de producten door de afnemer tegen een lagere prijs.

Ook als afnemer van een levering of dienst is het van belang om alert te zijn op frauduleuze bedoelingen van de leverancier, om te voorkomen dat het recht op aftrek van voorbelasting wordt geweigerd. Indien men als afnemer te goeder trouw is, en dus niet op de hoogte is van de frauduleuze bedoelingen van de leverancier, mag het recht op btw-aftrek niet worden geweigerd.

(*mr. C.W. van Vilsteren*)

Conclusie advocaat-generaal bij het Europese Hof van Justitie, 30 januari 2018, zaaknummers C-660/16 en C-661/16

Controleren btw-identificatienummer zie ► bit.ly/FA06-vies